

ŠTEV. 4.

LETNIK XXIX.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. APRILA 1928.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 4, I. 1928.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Redovita glavna skupščina Gospodarskog trgovačkog društva u Aleksandrovu, r. z. n. o. j., če se držati dne 29. aprila 1928 u 4. sati poslepodne u vlastitoj kući sa slijedećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. čitanje revizijskog izvješća. 3. čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1927. 4. Izvješće upravnog i nadzornog odbora. 5. Izbor nadzornog odbora. 6. oduzimanje jedne dionice inventara mjesne glasbe i podupiranje iste glasbe. 7. slučajnosti (ima se prečitati zapisnik sjednice nadzornog odbora od 8. 12. 1927 god.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ambrusu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila 1928. ob 3. uri pop. v hranilničnih uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Zg. Brniku, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 29. aprila 1928 ob 4. uri pop. v prostorih Antona Ahčina. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 4. nadomestne volitve načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerklji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v uradnem prostoru. Spored: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za 1. 1927. 4. Volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. Poročilo o izvršeni reviziji. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerkljah ob Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 13. maja t. l. po prvi maši v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Cerkljah pri Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v prostorih načelnika Jan. Narobe. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. volitev treh udov načelstva. 3. volitev nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. n. z., bo v nedeljo dne 6. maja 1928. ob 8. uri v uradnem pro-

storu posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1927. 5. Izpolnitev načelstva. 6. slučajnosti.

Izredni občni zbor Zadrugne elektrarne v Dolu pri Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v društvenem domu v Dolu. 1. poročilo o stanju zadruge in sklepanje ali zadruga še ostane. 2. Računski zaključki za leta 1923 do 1927. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

XX. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila ob 2. uri pop. v zadrugni pisarni s sledećim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1927. 3. dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti. Ako bi ob določeni uri ne bil sklepčen občni zbor, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor ob vsakem številu navzočih članov.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Guštanju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila 1928 ob 9. uri v gostilni Fr. Sečnik v Guštanju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju zadruge v letu 1927. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1927 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička. 4. raznoterosti.

Izredni občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z. o. z., se bo vršil 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v društveni hiši. Dnevni red: Izprememba pravil.

Občni zbor Živinorejske zadruge na Homcu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 13. maja 1928 ob pol 4. uri pop. v hranilničnih prostorih na Homcu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka. 3. volitev enega člana v načelstvo. 4. slučajnosti.

Izredni občni zbor I. delavskega kons. društva na Jesenicah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v društveni dvorani. Dnevni red: 1. volitev načelstva. 2. volitev nadzorstva. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kozjem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 7. maja 1928 ob 10. uri dop. v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1926 in 1927. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Homcu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 13. maja 1928 ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih na Homcu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 3. volitev enega člana načelstva. 4. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12.50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Načelstveno poročilo na glavni skupščini Zadružne Zveze 19. aprila 1928.

Splošni gospodarski položaj

Če podajamo poročilo o delu in stanju Zvezinih članic in Zveze same, moramo za uvod podati kratko sliko o splošnem gospodarskem položaju v letu 1927, v katerem so zadruga in Zveza delale in od katerega je v prvi vrsti odvisen uspeh ali neuspeh vseh vrst zadrug in z zadrugami tudi Zveze.

Letina je bila v l. 1927 za Slovenijo zadovoljiva, nad srednjo. Pšenice in rži se sicer ni toliko pridelalo, kolikor je obetala pomlad, a zrno je bilo polno in zdravo. Pridelek prosa in ajde je bil zadovoljiv, kar je poleg dobre letine krompirja važno za ljudsko prehrano. Za kmetško gospodarstvo je važna dobra letina krompirja, fižola in zelja. Za fižol so se dosegle radi dobrega izvoza lepe cene. Žal pa za krompir ni bilo izvoza in je vsled tega cena hitro padla. Isto velja za zelje, katerega se je poprejšna leta iz Slovenije tudi dosti izvažalo. — Izredno bogat pa je bil v l. 1927 pridelek deteljnega semena v okrajih na Gorenjskem kot ga kmetje že 20 let ne pomnijo. Vinski pridelek je bil dober po kakovosti, a ga je bilo malo. Cene tudi tukaj ne odgovarjajo, zlasti ker nimamo z dobrimi pogodbami zasiguranega izvoza za kvalitetna štajerska

vina. — Za hmelj je bila letina sicer ugodna, toda vsled prevelike zasajene površine in vsled neorganiziranosti producentov so mogli kupci potisniti cene silno navzdol. Napram zadovoljivemu stanju letine v Sloveniji pa moramo omenjati, da je bil v okrajih Litija, Krško in Novomesto velik del pridelka uničen vsled hude toče, Belakrajina in Prekmurje pa sta bila težje prizadeta od suše nego ostala Slovenija. — Za živinorejo je bilo l. 1927 ugodno radi bogate prve košnje, čeprav je druga košnja radi suše skoro popolnoma odpovedala. Vsled dobre paše in dobre košnje se je povišala produkcija mleka in mlečnih izdelkov, zlasti sira. Posledica je ta, da tudi pri 30% nižji ceni sira ni mogoče spraviti v denar, za izvoz pa niti naš sir niti naše maslo nista konkurenčna. Iz istih razlogov so šle tudi cene živini znatno nazaj, čeprav ne v taki meri kot mlečnim izdelkom. — Lesna kupčija je ostala tudi v l. 1927 v precejšnjem mrtvilu. Lesne zadruga, ki so v letih ugodne konjunktore živahno poslovale, so sedaj ali likvidirale ali pa čakajo na ugodnejše čase. Ker pa so živinoreja z mlekarstvom, vinarstvom in zaslužek od lesa v gospodarstvu v Sloveniji važnejši nego pridelek žita, moremo l. 1927 označiti kot neugodno, o

čemer priča tudi dejstvo, da zadolževanje kmeta narašča.

Oblastna samouprava.

Poleg splošnega gospodarskega položaja v Sloveniji moramo kot važen dogodek za združništvo omenjati početek dela oblastnih samouprav. Ker so v slovenskih oblastnih skupščinah v precejšnjem številu zastopani znani dobri združni delavci in ker tudi gospodje v slovenskih oblastnih odborih dobro poznajo delo in zasluge našega združništva za socialno blaginjo in za povzdigo kmečkega gospodarstva, smemo upati od oblastnih samouprav izdatno moralno in gmotno pomoč. Že oba oblastna proračuna pričata o resni volji oblastnih samouprav podpreti naše ljudsko združništvo.

Državna pomoč produktivnim zadrugam.

Pričakujemo pa pri tem, da nam bo državna oblast — mislimo tu poljedelsko ministrstvo —, ki pozna naš trud in naše delo, šla tudi znanprej na roko in podpirala zlasti naše kmetijsko produktivno združništvo. Prosili bomo za naše kmetijske produktivne zadruge ne le pomoči za drage investicije, prosili bomo še bolj cenjenih kreditov, ki jih bo mogoče nuditi iz sredstev velikega investicijskega posojila ali potom direkcije za poljedelski kredit, še raje seveda potom Zadružne zveze, ki nudi gotovo najboljšo jamstvo za pravilno uporabo in za popolno varnost kreditov.

Delo hranilnic in posojilnic.

Hrbtenica našega združništva so hranilnice in posojilnice, ki so se skozi vsa zadnja leta krize dobro držale, ker so jim spekulativni posli tuji. Tudi v letu 1927 so vršile v polni meri svojo nalogo, pomoči malim ljudem za njihove gospodarske potrebe s cenanim kreditom in navajati ljudstvo k varčevanju.

Rastoče zadolževanje kmeta.

Statistika kaže, da posojila za kmetijsko gospodarstvo rastejo. Večja zadolženost samaposebi še ni nič slabega, nasprotno mogli bi trditi, da pomeni napredek in večjo rentabilnost kmetijstva, če bi se vzporedno z zadolženostjo povečala strokovna in tehnična pripravljenost našega kmeta. Posojila pri naših posojilnicah so v zadnjih treh letih narasla sledeče:

1. 1924	Din 134,616.000—	
1. 1925	„ 265,468.000—	prirastek 97 %
1. 1926	„ 338,881.000—	„ 152 %

Hranilne vloge za zadnja tri leta pa dajo sledečo sliko:

1. 1924	Din 316,153.000—	
1. 1925	„ 431,437.000—	prirastek 36 %
1. 1926	„ 558,006.000—	„ 77 %

Pri primeri stanja vlog s stanjem posojil vidimo, da so posojila neprimerno hitreje rasla v l. 1925 za 97 %, v l. 1926 za 152 % napram l. 1924. V istih dveh letih pa so hranilne vloge zrasle za 36 % in 77 % napram l. 1924. Kot pa že rečeno, bi se tega naraščanja kmečkih dolgov ne bali, če bi se bila potom izobrazbe in organizacije v enaki meri povzdignila tudi strokovna in tehnična sposobnost kmečkega gospodarstva kot podlaga rentabilnosti. Vemo pa, da se to ni zgodilo. Zato se rastočih kmečkih dolgov bojimo, čeprav se ti dolgovi obrestujejo le po združni obrestni meri.

Izboljšanje rentabilnosti.

Ker pa nevarnost vidimo, moramo iskati rešitev iz nje v boljši rentabilnosti kmečkega gospodarstva, ki bo rastoče kmečke dolgove napravila za vir kmečkega blagostanja. Rentabilnost pa bomo dosegli zopet le v samopomoči, v dobro organiziranih in dobro poslujočih produktivnih zadrugah kot so kmetijsko strojne zadruge, elektrostrojne, mlekarske, živinorejske, vinogradarske, sad-

jarske, kmetijske nabavne in druge zadruge. Seveda je pa tudi uspeh produktivnih zadrug odvisen od dobre strokovne izobrazbe kmeta, da kmet uvidi potrebo zadruge in je pripravljen z njo sodelovati.

Posojilnice in obrestna mera.

Število posojilnic le počasi raste. Mreža posojilnic v Sloveniji je že precej gosta in so redka mesta, na katerih bi se z uspehom mogle ustanavljati nove kreditne zadruge. Le Prekmurje in Medjimurje sta bila še precej neorganizirana in smo pretekli leti dobili poglavitno od tam prirastek na kreditnih zadrugah.

Obrestna mera posojilnic za vloge se je gibala med $4\frac{1}{2}\%$ do 6% . Za posojila so zahtevale posojilnice po $6\frac{1}{2}\%$ do $8\frac{1}{2}\%$. Vidimo, da je šla napetost med debetno in kreditno obrestno mero precej preko pol drugega procenta, ki ga je avstrijski zakon iz l. 1889 stavil kot maksimum za režijo in zaslužek rajfajzenskih posojilnic. Seveda pa so bile tudi take posojilnice, zlasti nekatere šulcedeličevke, ki so si za režijo in zaslužek računale $4 - 6\%$ - no razliko, včasih tudi več odstotno.

Zato smatramo za svojo dolžnost, da na tem mestu opominjamo: „nazaj k pravilom“. Pravila, ki so ustava naših posojilnic, velevalo, da je namen združitve pospeševanje gospodarstva članov z vzajemnim kreditom. Ni namen posojilnic delati dobičke, ampak le poslovne prebitke. Zvezina bilanca s skromnimi prebitki je v tem oziru lahko vzor.

Vzgoja k varčnosti.

Naše kreditne zadruge delajo po večini med kmetskim ljudstvom in so ustvarile tam že dosti smisla za varčevanje. V še večji meri pa bi morale posvečati svojo skrb vzgoji varčevanja med mladino. Zveza se je v tem oziru trudila in opozarjala na to dolžnost

na tečajih, v Narodnem Gospodarju pa dajala o tem veliko navodil in nasvetov.

Delavsko varčevanje.

Tudi delavsko varčevanje še ni organizirano v kreditnih zadrugah, dasi ni nič manj potrebno kot kmečko in bi dalo prav lepe uspehe, ako bi se izvedla podrobna organizacija, posebno med neoženjenimi. Začetke te organizacije sicer že imamo v delavskih hranilnicah in posojilnicah ter delavskih konzumnih društvih, ki imajo tudi hranilne oddelke. Organizacija delavskega varčevanja je temveč pomembnejša, ker še dolgo ne bomo prišli do splošnega zavarovanja za starost in onemoglost in je radi tega treba ustvariti vsaj majhno nadomestilo temu v prostovoljni organizaciji zadružnega varčevanja.

Vodilne misli.

Splošno bi pa glede posojilnic po dosedanjih izkušnjah mogli postaviti te-le vodilne misli:

1. Obrestna mera za posojila se mora še znižati, ker so posojila po dosedanji obrestni meri za kmeta še vedno predraga.

2. To je vsaj deloma takoj izvedljivo s tem, da se zniža prevelika razlika med debetno in kreditno obrestno mero, ki predstavlja režijo in zaslužek posojilnic.

3. Posojilnice naj se zavedajo, da so **gospodarske** ustanove in naj s cenениm kreditom podpirajo zares le gospodarstvo članov, ravno tako pa tudi poslovne prebitke, v kolikor ne gredo v rezervo, posvečajo zopet gospodarski povzdigi okoliša.

Blagovne zadruge. — Sanacije.

Blagovne zadruge so deloma preživljale še tudi l. 1927 posledice stabilizacije naše valute kot v prejšnjih letih, deloma pa so utrpele škodo vsled pomanjkanja dobrega trgovskega vodstva, kakršno je v hudem konkurenčnem boju postalo odločilno za

uspeh poslovanja. V blagovnih zadrugah smo v l. 1927 imeli prvi združni konkurz po vojni (Konzumno društvo Šmarje pri Jelšah). Poleg tega je pri blagovnih zadrugah prišlo do znatnih sanacij, ki jih bomo mogli le v teku časa in le s požrtvovalnim sodelovanjem kreditnih zadrug izvesti. Poleg sanacije Kmetijskega društva Št. Janž, katera je do malih ostankov že izvršena, je prišlo do sanacije Kmetijske nabavne zadruge v Kamniku, katera je s požrtvovalnimi prispevki posojilnic kamniškega okraja dovršena nekako do polovice. Tem posojilnicam moramo izreči javno zahvalo za velike dokaze združne solidarnosti, ki so jo vse razumene pokazale, ko je bila nabavna zadruga in z njo tako število članov v nevarnosti. Poleg navedenih pa prihajajo še druge na vrsto, pri katerih pa se mogoče ne bo šlo za tako visoke zneske, kot je bilo to v Št. Janžu in v Kamniku.

All omejitev ali trgovsko vodstvo.

Slabo bi pa bilo za zadruge, ako bi se iz teh dragih izkušenj ne naučili tega, da naj se kmetijske blagovne zadruge, ki nimajo sposobnega trgovskega vodstva, omejijo izključno na dobavo kmetijskih potrebščin, kolikor mogoče šele na podlagi zbranih naročil in na prodajo kmetijskih pridelkov v komisiji, dočim naj se s specerijskim, galanterijskim in manufakturnim blagom pečajo le konzumne zadruge s prav dobrim trgovskim vodstvom. Seveda bi bila dana še tudi ta možnost, da bi se v močni centralizaciji nadomestilo trgovsko vodstvo za poedine zadruge z dobrim trgovskim vodstvom centrale, kakor je to uvedeno pri delavskih konzumih.

Dobro pa so delala delavska konzumna društva. Omenjamo posebej l. delavsko konzumno društvo v Ljubljani z 28 podružnicami in l. delavsko konzumno društvo na Jesenicah

s 5 podružnicami. Obe društvi sta se razvili v vzorne konzumne organizacije. Povdariti je pa pri tem, da je pri delavcih več smisla za skupnost in disciplino vsled vzgoje, ki jo delavec dobi v svoji strokovni organizaciji in da je delavec boljši kupec kot kmet, ker mora prav vse kupovati v zadruzi in ker delavčeva kupna moč v zadnjih letih ni toliko oslabela kot kmetova.

Mlekarske zadruge.

Število mlekarskih zadrug se je v l. 1927 zvišalo le za eno, ker smo napram trem novim mlekarskim zadrugam dve izključili. V l. 1926 pa se je število mlekarskih zadrug povišalo za 7. Imamo torej v obeh letih 10 novih mlekarskih zadrug. Vendar to dejstvo ni razveseljivo. Prvič je izredno ugodna konjunktura povojnih let že ponehala ter so mlade, brez dobrega premisleka ustanovljene zadruge stopile popolnoma nepripravljene v dobo hude mlekarske krize. Drugič se pa pri ustanovitvi ni postopalo po načrtu in ni oziralo na to, ali so za zadruge z ozirom na razpoložljivo množino mleka v okolišju dani življenjski pogoji. Zveza pri ustanavljanju ni sodelovala. Vsa pobuda je v največ slučajih izhajala od posrednika, ki je dobavil stroje in inventar ter vsled tega presojal ustanovitve le z vidika zaslužka provizije, ne pa iz vidika rentabilnosti mlekarne.

Padec cen.

V l. 1927 se je izvršil največji padec cen mleka in mlečnih izdelkov od vojne sem. Računi se ta padec s približno 30% in več. Zlasti pri siru je bila velika nadprodukcija in vsled tega najobčutnejši padec cen. To je naravno povzročilo znatne izgube vsem mlekarskim zadrugam v razmerju s tem, koliko blaga so imele na zalogi in pa kdaj so spoznale preokret v konjunkturi in znižale cene za mleko. Dočim pa so stare

mlekarne imele za kritje izgub tihe in javne rezerve, se je za nove zadruga izguba še povečala s tem, da so imele odpisovati na premičnem in nepremičnem inventarju. Vsled tega so prišle mlade zadruga v prav neugoden položaj.

Mlekarska šola v Škofji Loki.

Pač pa moramo v preteklem letu zabeležiti veselo dejstvo, da se je naposled v Škofji Loki otvorila Mlekarska šola, čeprav zaenkrat samo v obliki petmesečnih mlekarških tečajev. Od februarja t. l. se vrši že drugi tečaj. Ker bo tudi to ustanovo prevzela oblastna samouprava, smo na najboljši poti, da pridemo kmalu do dveletne mlekarške šole, ki bo mogla dajati zadosti usposobljene mlekarje, da bodo izdelovali blago, godno tudi za svetovni trg.

Bodoče naloge.

V organizaciji mlekarškega združenstva čakajo za bodoče važne in težke naloge:

1. Pomagati bo treba slabim mlekarškim zadrugam iz težav, da se ljudstvo obvaruje nesreče in se ohrani zaupanje v te zadruga.
2. Stopnjema nam bo treba izvesti načrt za močne združne mlekarne po okrajih, ki jim bo zasigurana dobra rentabilnost z z zadostno množino mleka.
3. Poskrbeti bo treba za strokovne revizije in nadzorstvo mlekarških zadrug, kar smo dosedaj popolnoma pogrešali. Nekaj priprav za te revizije smo že dovršili.
4. Izpopolniti bo treba centralno mlekarško podjetje tako, da bo dejansko imelo v rokah trgovsko vodstvo našega mlekarstva, preskrbovalo mlekarške potrebščine in se brigalo za izvoz našega blaga.

Ker so mlekarške zadruga najvažnejše produktivne zadruga našega kmeta, upamo da bosta oblastna odbora posvečala tem zadrugam posebno pozornost in nudila gmotno pomoč.

Živinorejske zadruga.

Živinorejske zadruga tudi v l. 1927 še niso prišle do živahnega dela z izjemo par zadrug, ki so kljub neugodnim razmeram lepo delovale in vršile za živinorejo prepotrebno nalogo izboljševanja domače pasme potom selekcije. Z gotovostjo pa pričakujemo boljših časov za živinorejske zadruga tedaj, ko bode živinorejski tečaji odkrili živinorejem pomen in važnost teh organizacij in jih tudi usposobili za smotreno delo selekcije. Z ozirom na uspehe, ki so jih dali živinorejski tečaji pred vojno, smo prepričani, da bo oblastna samouprava s prirejanjem takih tečajev brez odlaganja začela. Pozabiti pa tudi ne smemo, da so živinorejske zadruga tista specijalnost v združništvu, ki brez podpor ni in ne bo uspevala, vsaj dokler je vsled slabe strokovne izobrazbe kmeta tako malo umevanja za te organizacije.

Kmetijsko-strojno in elektro-strojne zadruga.

Obe vrsti zadrug sta v preteklem letu poslovali lepo. Z rastočo elektrifikacijo dežele postaja njih vloga v kmetijstvu vedno važnejša. Le strojne zadruga bodo nositeljice napredka v našem poljedelstvu. Žal je njih število še veliko premajhno. Zato bo treba organizatoričnega dela Zveze, ker je njih prirastek v zadnjih letih veliko premajhen.

Stavbne zadruga.

Stavbne zadruga pridobivajo na pomenu. Predvsem je bil stanovanjski zakon sedaj največja ovira, ker je jemal kapitalu veselje iti v nove zgradbe in ker je pod zaščito zakona sedelo veliko število premožnih najemnikov v cenениh stanovanjih, dasi bi si bili lahko zidali. Drugič pa so bili vsi tisti, ki radi privilegirancev stanovanjskega zakona niso pod nobenim pogojem mogli dobiti stanovanja, prisiljeni združevati se in si s

samopomočjo graditi vsaj skromna stanovanja. Najvažnejše pa je to, da bodo javna sredstva za omiljenje stanovanjske bede, to so državni in oblastni prispevki predvsem na razpolago interesantom, organiziranim v zadrugah. Po našem mnenju bi bilo bolje, da tudi občine sredstva, določena za ta namen dajo na razpolago stavbnim zadrugam, mesto da same zidajo nepriljubljene in slabo upravljane komunalne kasarne.

Zveza dosedaj stavbinskih zadrug ni pospeševala, ker bi jim s kreditom po sedanjih obrestnih meri mogla prav malo pomagati. Razmere pa so se v toliko spremenile, da bo tudi na tem polju mogoče odslej z uspehom delati.

Pogrešamo pa tu najbolj eno: močnih posojilnic v delavskih krajih, ki bi organizirale delavske prihranke ter jih po lastni obrestni meri nudile stavbnim zadrugam, če že ne bi same zidale delavskih stanovanj. Vse to pa se da še popraviti, ker smo spoznali napako in imamo dobro voljo jo popraviti.

Obrtne zadruge.

O obrtnih zadrugah smo povedali svoje mnenje že lani. Bistveno se tudi v l. 1927 ni nič spremenilo. Smisla za pravo združeno skupnost še vedno manjka in ima vsled tega bodočnost le združna tovarna, s katere uspehom je ozko zvezana eksistenca delavcev-združnikov.

Delovanje Zveze.

Po tem pregledu delovanja naših članic prehajamo k poročilu o Zvezi sami.

Načelstvo.

Načelstvo Zveze je imelo v l. 1927 40 sej, na katerih se je obravnavalo oziroma sklepalo o 757 zadevah. Najpogostejši predmet sej so bile prošnje za kredite pri Zvezi, pritrditve za posojila posojilnic, revizijska poročila ter poročila o odpravi nedostatkov. Širši odbor Zveze je imel le eno sejo.

Revizijsko delo.

V preteklem letu so Zvezini revizorji izvršili 277 revizij. Od tega jih odpade na bivšo Kranjsko 172, na Štajersko 93 in na hrvatsko Primorje 12. Med temi je bilo 265 rednih revizij, 11 izrednih in 1 generalna. V l. 1925 je bilo izvršenih 236 revizij, v l. 1926 239. V tekočem letu smo torej napredovali za 38 oziroma 41 revizij napram l. 1925 in 1926. S tem se je število zaostalih revizij silno skrčilo.

Radi boljše evidence o revizijskem delu smo nastavili kartoteko, na podlagi katere moremo redno opominjati zadruge, ki naročila revizij v stavljenem jim roku niso izvršile. Takih opominov smo razposlali veliko število. Žal zadruge mislijo, da je z revizijo že vse opravljeno in se ne zavedajo, da je izvršitev naročil revizije važnejša kot revizija sama. Zveza se je v tem oziru zavedala vse teže odgovornosti in je ne glede na slabo voljo, zamero in nerazumevanje od strani zadrug vztrajala na odpravi nedostatkov. Zamere in slabe volje se tu ne bojimo, ker vemo, da je najboljša pot h konsolidaciji v združništvu ureditev poslovanja po zakonu in pravilih. Je pa to tudi najboljše sredstvo, da se zadruge obvarujejo pred izgubami in se preprečijo drage sanacije.

Revizijsko delo povzroča Zvezi največ stroškov, ki jih pa zadruga rada doprinaša v zavesti, da je to tudi najkoristnejše delo. Brez samohvale lahko tudi trdimo, da brez dobrih revizij ne bi naša Zveza uživala slovesa najboljše Zveze v državi.

Pri tem pa moramo izreči našo iskreno zahvalo ministrstvu za poljedelstvo, ki nam je v preteklem letu dovolilo za revizije podporo Din 130.000, kakor jo izkazuje račun zgube in dobička. Smatramo to podporo za priznanje našemu združnemu delu in smo jo zato tembolj veseli in na njo ponosni. Prosimo pa istočasno navzočega

zastopnika poljedelskega ministrstva gospoda načelnika dr. Stojkoviča, da sporoči našo zahvalo gospodu ministru za poljedelstvo, skupno s tem pa tudi našo prošnjo, da bi nas gospod minister tudi v l. 1928 enako krepko podprl. Naj bo uverjen, da bo podpora do zadnje pare služila namenu, za katerega je dovoljena.

Zadružna izobrazba in propaganda.

„Narodni Gospodar“, glasilo Zveze je dovršil 28. letnik. Po dolgem drezanju se nam je posrečilo, da so številne zadruge poleg zastonskega izvoda naročile po nekaj izvodov za člane načelstva in nadzorstva. Od katerih mnogi list z veseljem prebirajo. Vsled tega je kljub zvišani nakladi lista zmanjkalo in smo morali ponovno naklado zvišati na 1280 izvodov.

Uredništvo se je potrudilo prinašati stvari, ki so za zadružne delavce podučne, vzpodbudne, koristne in zanimive. Z vprašanji iz zadružne prakse so zadruge same pomagale, da je list postal aktualnejši. Posebej smo v preteklem letu v Gospodarju povdarjali pomen revizijskega dela, utemeljevali potrebo zadružne discipline in navajali sredstva, s katerimi naj zadruge delajo za vzgojo k varčnosti. Mnoge zadruge dajejo letnike Gospodarja v vezavo za zadružno knjižnico, ker vidijo, koliko koristnega zadružnega čtiva se nakopiči v vsakem letniku in da je to čtivo za zadružne funkcionarje najboljša knjiga.

Tečaji.

V zavesti, da več kot črka zaleže živa beseda, smo za zadružno izobrazbo prirejali enodnevne zadružne tečaje, predvsem za zadružne funkcionarje. V ljubljanski oblasti smo priredili od 3. do 18. februarja 10 tečajev. Povprečna udeležba je bila 35 na tečaj. Najboljše obiskani je bil tečaj v Kranju z

72 udeležniki. V mariborski oblasti smo priredili 6 zadružnih tečajev in 4 knjigovodske tečaje. Zavedamo se, da bo tečajev treba še več in jih bomo tudi prirejali, kolikor nam bo mogoče z ozirom na predavatelje in na denarna sredstva. Poleg tečajev smo po možnosti poskrbeli tudi za predavanja ob priliki občnih zborov, ako so se zadruge obrnile na nas.

Zadružna šola.

Zadružna šola se je vršila tudi preteklo zimo na drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani. Ministrstvo za poljedelstvo je dovolilo sicer podporo, pa vendar ne zadostno, da bi bili kriti honorarji profesorjev in materialni izdatki za šolo. Udeležencev je bilo 40, od teh jih je podpirala Zveza 21. Zaposili smo radi štipendij učencem za podporo oblastna odbora in nam je podpora obljubljena. Tako bo mogoče to za zadružništvo prepotrebno ustanovo še nadalje vzdrževati.

Pouk o zadružnem poslovanju, zlasti o knjigovodstvu, smo oskrbovali tudi na Orglarski šoli v Ljubljani, z lansko jesenjo pa tudi na Orglarski šoli v Celju. Tako smo vsestransko skrbeli za naraščaj zadružnih delavcev.

Zadružna statistika.

V preteklem letu smo dovršili statistiko stanja in poslovanja Zvezinih članic za l. 1925. Sumarne podatke iz te statistike za vse vrste zadrug smo natisnili in dali kot prilogo k Narodnemu Gospodarju. Dovršeno imamo sedaj že tudi statistiko za posl. leto 1926 in bomo tudi iz te natisnili in objavili sumarne podatke. V vsakoletnih statistikah, ki jih sestavljamo z znatnimi stroški že od l. 1920 je zbrano veliko dragocenega gradiva za studij našega ljudskega zadružništva in so zato stroški, dasi nima nobena zadruga od tega neposrednih koristi, opravičeni.

Pravna in poslovna pomoč.

Zadugam smo nudili vsestransko pomoč pri ustanovitvi, pri registracijah, pri spremembah pravil, pri likvidacijah, kakor tudi pri vsem poslovanju v knjigovodstvu.

Taksna prostost zadolžnic.

Taksna prostost, uvedena s čl. 262 fin. zak. za l. 1922/1923 je z znanima naredbama finančnega ministrstva od 25. 12. 1923 in 30. 12. 1925 že precej podrobno opredeljena in priznana. Vendar pa so finančne oblasti in sodišča v Sloveniji v zadnjem času začele zanikati zadugam taksno prostost za zadolžnice in sicer spočetka za zadolžnice na vknjižbo, pozneje pa tudi za zadolžnice na osebno poroštvo. Povzročilo je to nepravilno tolmačenje neke ministrske naredbe. V tej zadevi smo napravili predstavko na finančno ministrstvo in nam je obljubljeno, da bo zadeva kmalu ugodno rešena. Opozoriti pa moramo, da si še niso vse zadruge preskrbela dekrete finančnih okrajnih ravnateljstev, ki so pogoj za priznanje in uživanje taksne prostosti.

Davčna prostost Schultze-Delitzschievih posojilnic.

Na podlagi citiranega čl. 262 uživajo skoro vse članice Zveze tudi davčno prostost, ako so le spremenile pravila. To je velika ugodnost za zadruge, ker se ne gre samo za finančni efekt, da ni treba plačevati davka, temveč še bolj za moralni efekt, da ni strahu radi sitnosti z davčnimi oblastmi.

Pa tudi glede davčne prostosti si je finančna oblast v Sloveniji hotela priboriti stališče, da prostost po dragi volji priznava ali ne priznava vsaj šulcedeličevkam. Finančna delegacija se je bila namreč postavila napram Vzajemni posojilnici v Ljubljani na stališče, da velja davčna prostost le za kmetijske kreditne zadruge, češ, ker je

razširjen na vso državo čl. 95 in 98 srb. zakona o kmetijskih zadrugah. Ko je v tožbi pred upravnim sodiščem v Celju propadla, je šla celò do državnega sveta, toda tudi tu je podlegla in je bilo tako vprašanje davčne prostosti za šulcedeličevke ugodno rešeno tudi v najvišji instanci.

Novi davčni zakon.

Ob tej priliki omenjamo, da je tudi novi davčni zakon v načelu sprejel davčno prostost za zadruge pod bistveno enakimi pogoji, kot so uživale dosedaj. Gre se sedaj samo za to, da ne bi pravilnik k temu zakonu položaja poslabšal.

Izreči pa moramo zahvalo Jugoslovanskemu klubu, ki je vestno čuval nad združnimi interesi ne le v tej zadevi, ampak tudi v neštevilnih drugih in ki se je ob vsaki priliki zavzemal za korist ljudskega združništva.

Poštninska prostost.

Poštninsko prostost, ki je bila že v l. 1925 priznana za celo državo, smo v območju ljubljanske poštne direkcije popolnoma dosegli šele koncem preteklega leta. Treba je bilo delati ponovne predstavitve na ministrstvo, treba je bilo intervencij poslancev Jugoslovanskega kluba, da je ljubljanska poštna direkcija naposled priznala našim zadrugam to, kar se je v drugih pokrajinah priznavalo zadrugam že dve leti, namreč tudi prostost dostavnine in obvestnine za denarna pisma.

Tudi sicer je Zveza skušala ščititi interese ljudstva, kjer je bilo le mogoče. Zastopani smo bili v tarifskem odboru. Delali smo predstavitve radi odprave ali vsaj znižane carine na poljedelske stroje, na galico in žveplo. Prosili smo, naj bi se z ozirom na ujme v nekaterih krajih in z ozirom na sušo dovolila znižana prevozna tarifa za žito in moko v Slovenijo.

Pomoč pri bilancah.

Računski zaključek smo sestavili v letu 1927/90 zadrugam in sicer 42 posojilnicam in 48 nekreditnim zadrugam. Od tega je bilo na sedežu zadruge sestavljenih 47 računskih zaključkov, v pisarni Zveze pa 43. Pregledanih in odobrenih pa je bilo 54 rač. zaključkov, in sicer 37 posojilnicam in 17 nekreditnim zadrugam. Naš oddelek v Mariboru pa je sestavil 83 računskih zaključkov in sicer 67 na sedežu zadrug, 16 v pisarni oddelka. Skupaj jo bilo torej po Zvezi sestavljenih 163 rač. zaključkov. Pregledal pa je oddelek v Mariboru 18 rač. zaključkov, tako da je bilo po Zvezi pregledanih in odobrenih skupaj 72 rač. zaključkov. Naš oddelek v Mariboru je sestavil 34 inventur, imel 7 sestankov za ustanovitev zadruge, se udeležil 10 občnih zborov in 4 važnejših sej pri zadrugah.

Radi pocenitve kredita smo poskušali, da bi prišlo tudi od Narodne banke, drž. hipotekarne banke in poštne hranilnice več denarja za naše kmetijsko gospodarstvo.

Nismo pa imeli pri tem uspeha, kakor tudi ne pri akciji, da bi direkcija za poljedelski kredit dala nekaj kapitala na razpolago za naše produktivno združništvo. Upamo pa, da bo po številnih predstavkah končno vendar prišlo do sprememb zakona o poljedelskem kreditu, pri katerih se bodo pri dodeljevanju kreditov vpoštevale obstoječe že preizkušene kreditne organizacije in njih zveze. — Tudi zadevo 20%-nih bonov za odtegljaje smo obdržali v evidenci in je stvar zopet nekoliko napredovala z zadnjim finančnim zakonom, po katerem je mogoče uporabiti za plačilo davkov bone do 2000 kron.

Zavarovanje.

Izvedli smo za vse včlanjene zadruge, ki so se odzvale pozivu, zavarovanje zoper vlom v višini, ki odgovarja današnjim valutarnim razmeram. Po daljših pogajanjih smo s kumulativnim zavarovanjem dosegli zelo ugodne pogoje, kljub temu pa Zveza plačuje polovico zavarovalnih prispevkov iz svojega, da niso zadruge preveč obtežene.

(Dalje prihodnjič).

K. K.:

Amortizacije.

Kreditno gospodarstvo ima v zadnjih letih vedno več opravka z amortizacijskimi posojili. Taka posojila najemajo ne le država, oblasti, občine in druge javnopravne osebe, temveč tudi posamezniki. Z ozirom na to, da imajo, semintja s takimi posojili opravka tudi naše kreditne zadruge, priobčujemo v naslednjem dva amortizacijska načrta, iz katerih je razvidno, kako se pri 7% oziroma 8% obrestovanju amortizira glavnica v znesku Din 1.000.— v 10 letih potom rednih polletnih vplačil. (Desetletna doba naj bi na splošno veljala za naše raifeisenovke kot maximum).

Za slučaj, da bi bilo treba sestaviti amortizacijski račun za večji ali manji znesek, smo stavili posamezne anuitete in zneske na 4 decimalke. Za sestavo amortizacijskega načrta za glavnico Din 10.000.—, je treba torej pomakniti desetinsko piko za 1 mesto proti desni. Ako hočeš sestaviti tak načrt za glavnico v znesku Din 50 000.—, pomnoži anuiteto in vse ostale zneske s številom 50!

V slučaju, da dolжник ne plača točno anuitete, mora posojilnica v kritje svoje režiije zaračunati zamudne obresti. Slednje pa se ne računajo samo od zneska, ki bi pri rednem vplačilu odpadel na obresti, temveč se morajo zaračunati od cele anuitete.

V ostalem glej navodila v Narodnem Gospodarju iz l. 1927.

Amortizacijski načrt:

Glavnica Din 1000.—. Amortizacija = 10 let.

Obrestovanje = 7%.

Polletna anticipativna anuiteta = Din 68'6807.

Leto	Polletje	O d p l a č i l a n a				O š t a n e k	
		glavnico		obresti		glavnice	
		Din	p	Din	p	Din	p
1.	I.	34	9022	33	7785	965	0978
	II.	36	1680	32	5127	928	9298
2.	I.	37	4798	31	2009	891	4500
	II.	38	8392	29	8415	852	6108
3.	I.	40	2479	28	4328	812	3629
	II.	41	7076	26	9731	770	6553
4.	I.	43	2203	25	4604	727	4350
	II.	44	7878	23	8929	682	6472
5.	I.	46	4122	22	2685	636	2350
	II.	48	0955	20	5852	588	1395
6.	I.	49	8399	18	8408	538	2996
	II.	51	6475	17	0332	486	6521
7.	I.	53	5207	15	1600	433	1314
	II.	55	4618	13	2189	377	6696
8.	I.	57	4733	11	2074	320	1963
	II.	59	5578	9	1229	260	6385
9.	I.	61	7179	6	9628	198	9206
	II.	63	9584	4	7223	134	9622
10.	I.	66	2815	2	3992	68	6807
	II.	68	6807	—	—	—	—
		1000	—	—	—	—	—

Glavnica Din 1000.—. Amortizacija = 10 let.

Obrestovanje = 8%.

Polletna anticipativna anuiteta = Din 71'6849.

Leto	Polletje	O d p l a č i l a n a				Ostanek glavnice	
		glavnico		obresti		Din	p
		Din	p	Din	p		
1.	I.	33	0051	38	6798	966	9949
	II.	34	3803	37	3046	932	6146
2.	I.	35	8128	35	8721	896	8018
	II.	37	3050	34	3799	859	4968
3.	I.	38	8594	32	8255	820	6374
	II.	40	4785	31	2064	780	1589
4.	I.	42	1651	29	5198	737	9938
	II.	43	9220	27	7629	694	0718
5.	I.	45	7521	25	9328	648	3197
	II.	47	6584	24	0265	600	6613
6.	I.	49	6442	22	0407	551	0171
	II.	51	7127	19	9722	499	3044
7.	I.	53	8674	17	8175	445	4370
	II.	56	1119	15	5730	389	3251
8.	I.	58	4499	13	2350	330	8752
	II	60	8853	10	7996	269	9899
9.	I.	63	4221	8	2628	206	5678
	II.	66	0646	5	6203	140	5032
10.	I.	68	8183	2	8666	71	6849
	II.	71	6849	—	—	—	—
		1000	—	—	—	—	—

M. Planinšek:

K krizi mlekarstva.

Svetovni trg z mlekom in mlečnimi izdelki nam priča, da krize v mlekarstvu ni toliko kriva nadprodukcija kot pa slaba kvaliteta, zaostalost v organizaciji odprodaje in veliki produkcijski stroški ne toliko mleka kot mlečnih izdelkov. Ker so sirarne vse premajhne, pride režija previsoka. Vsi ti nedostatki niso nepremagljivi, ampak se dajo odpraviti s smotrenim združnim delom. V tej smeri leži naša samopomoč.

Poročevalski oddelke švicarske kmečke zveze nam podaja to sliko:

Dolga dobra jesenska paša in zadovoljiva množina sena sta v večini dežel zagotovili zadostno prekrmo živine in s tem tudi odgovarjajočo množino mleka. Le Nemčija, Švedska, Letonija, Nizozemska in Kanada izkazujejo nekoliko manjšo oddajo mleka kot lani v odgovarjajoči dobi. V Italiji, Angliji in Združenih državah je razlika malenkostna. Posebno veliko mleka je bilo v Avstriji, Franciji in Poljski. Večjo oddajo izkazujejo tudi Čehoslovaška, Ogrska, Rumunija, Jugoslavija, Švica, Norveška, Finska, Estonija, Danska in Belgija. V večini dežel pa razlike niso posebno velike. Celotna produkcija mleka v zadnjem četrtletju 1927

torej ni bila mnogo večja od one zadnjega četrletja 1926. Nekoliko slabša krma zavoljo vremenskih nepravil vpliva slabo na mlečnost.

Gibanje mlečnih cen je kazalo v preteklem četrletju miren, zdrav razvoj. Čvrsta tendenca iz tretjega četrletja se je vzdržala. V nekaterih deželah so celo cene naraščale. V razmerju do tretjega četrletja so cene ostale na isti višini v Avstriji, Čehoslovaški, Ogrski, Rumuniji, Norveški, Finski, Letonski.

Višje cene kot v septembru poročajo Jugoslavija, Italija, Francija, Nemčija, Švica, Švedska, Estonka, Danska, Nizozemska, Belgija, Anglija, Združene države, Kanada. Tudi v primeru z l. 1926 kažejo cene ugoden razvoj.

Trg s sirom: se je razvijal v tej dobi mirno brez posebnih izprememb glede cene. Povpraševanje konzumentov ni bilo živahno, pa tudi produkcija se je držala normalnih mer tako, da nikjer ni posebno velikih zalog. Pozornosti vreden je posebno ugodni razvoj trga v Švici, v Nizozemski, v Angliji in v Združenih državah. V vzhodnoevropskih državah pa se prej čuti pritisk na cene. V celoti je ostal trg precej čvrst.

V mesecih oktober in november je ostala cena surovega masla čvrsta pri deloma precejšnjem dvigu. Božična doba pa je tudi letos v evropskih krajih razočarala. Začetkom decembra so začele cene padati in se navzlic trenutno boljšemu povprašanju niso mogle več utrditi. Trg je ostal miren. Le v Avstriji so se cene nekoliko dvignile. V Čehoslovaški in Ogrski je cena popustila navzlic trenutno boljšim notacijam. Tudi Jugoslavija notira nižje kot v septembru. V Rumuniji so ostale cene neizpremenjene. V Italiji, Švici in Franciji so se nekoliko dvignile. V Nemčiji, Norveški, Švedski, Finski, Letoniji in Danski so bile cene v decembru nekoliko

nižje kot v septembru, v Estonski pa nekoliko boljše. Na Nizozemskem, v Belgiji in Angliji so se držale cene razmeroma na isti višini kot v septembru. Jako ugodno pri rastočih cenah se je razvijal trg s sirovim maslom v Združenih državah, medtem ko so v Kanadi cene nekoliko nazadovale.

Kar se tiče cen v tekočih mesecih, se lahko v prvem četrletju 1928 računa pri precej normalni produkciji z mirnim in čvrstim trgom brez posebnih izprememb. V Čehoslovaški je računati pri zvišani produkciji z nekoliko nižjimi cenami mleka in mlečnih izdelkov. V Ogrski bo velika produkcija predvidoma popustila in cene prej včvrstila. Rumunija ne pričakuje bistvenih izprememb v cenah. V Jugoslaviji ostanejo cene neizpremenjene do lahko rastoče, medtem ko bodo cene siru pri veliki zalogi prej padale. Cene surovemu maslu ostanejo neizpremenjene. V Italiji je pri nizki produkciji, pri malih zalogah računati z malim porastom cen mleka, sira in surovega masla. V Franciji se pričakuje navzlic bogati produkciji rastoča tendenca cen. V Južni Nemčiji pričakujejo stalnost cen, v ostali pa računajo z njih padcem. V Švedski in Norveški bo najbrž cena ostala ista, prej malo padla. V Finski bodo najbrž cene mleku in maslu nekoliko padle, sir pa bo neizpremenjen. V Letonski cene nazadujejo. V Estonski se bo mleko držalo, sir in surovo maslo se bo pa pocenilo. V Poljski ni enotne tendence; nekateri kraji računajo z učvrstitvijo, drugi s padcem. Danska bo težko kaj več producirala, ker je precej pičlo krme in je tu precej slaba. Zaradi podraženja močnih krmil, se tudi s temi štedi. Navzlic močni konkurenci Nove Zelandije lupajo na čvrste cene, ker so si Združene države in Kanada že zagotovile mnogo zelandskega blaga. Tudi cene v Nizozemski so odvisne od trga na Angleškem in dovoza na tega iz kolonij.

Belgija pa pričakuje porast. V Angliji računajo s precej čvrstimi cenami mleka in mlečnih izdelkov. V Združenih državah se najbrž cene ne bodo veliko izpremenile, le

surovo maslo bode koncem marca najbrž nekoliko zgubilo. Kanada si pričakuje čvrstih cen pri rastoči tendenci.

Hmeljarstvo v Sloveniji.

Na različne načine skušajo naši kmetovalci izboljšati svoj gospodarski položaj in premagati krizo, ki se v njej naše kmetijsko gospodarstvo nahaja. Ena izmed poti, ki so jo ubrali je ta, da uvajajo nove kulture, ki imajo izgled, da se bodo obnesle. Glavna izmed teh je hmeljarstvo, ki je v zadnjih 4 letih napravilo pri nas velikanski napredek. Naj navedemo par števil, ki pojasnjujejo razvoj hmeljarstva pri nas. Kot kažejo naslednje številke je bilo s hmeljarstvom obdelane zemlje:

	v Sloveniji	v Jugoslaviji sploh
L. 1920	740 ha	1153 ha
" 1924	850 "	2850 "
" 1925	930 "	3300 "
" 1926	1200 "	4530 "
" 1927	2027 "	8650 "

Največ s hmeljem obdelane površine se nahaja v celjskem okraju, kjer je znašala ta l. 1927 1370 ha, torej več nego polovico vse površine v Sloveniji. V ostali državi raste s hmeljem obdelana površina hitreje nego pri nas. Dočim je l. 1920 znašala slovenska 2/3 celokupne državne, ni znašala lansko leto niti 1/4. Med evropskimi državami, ki pridelujejo hmelj, stoji Jugoslavija na tretjem mestu s 16,4% celokupne površine obdelane s hmeljem.

V Sloveniji je hmeljarstvo razširjeno predvsem med malimi kmeti. L. 1927 se je 2200 poljedelcev bavilo s hmeljarstvom, 1825 t. j. 83% vseh ima hmeljarske nasade v velikosti 0—3 oralov, 250 t. j. 11,3% v velikosti 3—5 oralov, 100 t. j. 4,5% v ve-

likosti 5—10 oralov, in 25 t. j. le 1,2% nad 10 oralov. Vendar ima teh 25 hmeljarjev skupaj 222 ha t. j. 11,1% od cele s hmeljem obdelane zemlje, 4,5% hmeljarjev pa ima 416 ha t. j. 20,8% od površine. Skupaj ima torej 5,7% velikih hmeljarjev okrog 32% cele površine.

Cena je odvisna seveda od povpraševanja po hmelju, ker pa je povpraševanje po hmelju sedaj manjše, kot pa ponudba, so cene nizke, posebno v primeri s prejšnjimi. To leto zi aša komaj 50% produkcijskih stroškov.

Naši hmeljarji bodo seveda morali iskati pot kako zvišati cene, da bo pridelovanje hmelja rentabilno. Pri nas je glavni vzrok za nizke cene v neorganizirani trgovini. Hmelj ki ga pri nas trgovci plačujejo po 20 Din, stane na Češkem 50—60 Din in v Nemčiji 60—70. Vso to razliko med ceno, ki je pri kmetu in zadnjo ceno pri tovarnarju piva, poberejo različni nepotrebni posredovalci. Pri nas je 120 trgovcev s hmeljem, ki hočejo seveda dobro zaslužiti na račun kmeta. Vkljub vsem tem trgovcem je trgovina še slabo organizirana. Ne razpolaga z zadostnim kapitalom: Manjka ji tudi tradicije in zveze s pivovarniško industrijo. Naši trgovci se morajo posluževati še tujih posredovalcev, predno pride blago v zadnje roke, to je v pivovarne. Te zahtevajo tudi devetmesečni termin za likvidacijo računov, a naši trgovci niso v posesti kapitalov, da bi mogli dovoljevati take kredite.

Ker morajo kmetje radi pomanjkanja denarja spraviti hmelj čimprej v denar, sprejmejo vsako ceno. Organizacija lombardnega

kredita bi temu odpomogla, ker bi kmet lahko potem čakal na ugodne cene.

Izboljšati položaj kmetov pri prodaji hmelja bi mogla samo močna zadruga organizacija. Ta bi skrbela tako za racionalno pridelovanje kot za prodajo. Morala bi stopiti tudi v stik s tujimi industriji, da si zasigura kupce. To bi ne bilo težko, saj prihajajo ti že sami k nam. Zadruga bi

morala biti organizacija kmetov samih, ne pa trgovcev, kot je Hmeljarna v Žalcu. Od take kmetje ne morejo imeti koristi.

Pri veliki važnosti, ki ga hmeljarstvo v slovenskem gospodarstvu že ima, želimo, da se potrebna organizacija kmalu izvede.

(Po „Monografiji kulture hmelja“,
ing. agr. Jos. Teržan, 1928.)

© © © VPRAŠANJA IN ODGOVORI © © ©

Vprašanje 15: V pravilih neke zadruge smo brali, da se sme načelstvo v slučaju stalnega zadržka kakega odbornika samo nadopolniti v svoji seji. Ali bi ne bila taka določba dopustna tudi glede nadzorstva?

Odgovor: Kooptirati člane načelstva v načelstveni seji ali v skupni seji načelstva in nadzorstva, je brezdvomno dopustno, če pravila dovoljujejo možnost take volitve. V § 15 predpisuje združni zakon, da mora vsaka zadruga imeti načelstvo, ki se ima izvoliti iz števila združnikov, ničesar pa ne predpisuje, kdo ima izvršiti tako volitev. Potem takem zakon ne izključuje kooptacije za volitev članov načelstva. V enakem smislu je razsodil tudi najvišji sodni dvor.

Drugače pa je vprašanje glede kooptacije v nadzorstvo. V tem pogledu določa združni zakon v § 24: „Združna pogodba (t. j. pravila) more načelstvu dodati nadzorstvo, ki ga volijo združniki iz svoje srede.“ Tu daje zakon pravico, izbirati člane nadzorstva, izrecno le združnikom. Po § 27 zadr. zak. pa izvršujejo združniki svoje pravice v zadevah zadruge samo na občnih zbiorih. Ker morejo torej le združniki voliti člane nadzorstva in ker morejo to storiti edino le na občnih zbiorih, je vsak drug način določitve članov nadzorstva izključen,

oziroma je takozvana kooptacija članov nadzorstva nedopustna.

Če bi pravila kake zadruge vkljub temu obsegala določbo, da se sme nadzorstvo samo nadopolniti, bi taka določba nasprotovala zakonu in bi ne bila veljavna.

Nastane pa vprašanje, ali bi bil član nadzorstva, ki je bil na podlagi take neveljavne določbe pravil kooptiran v nadzorstvo, odgovoren za svoje poslovanje v zadrugi in če bi jamčil za škodo, katero bi povzročil vsled neizpolnjevanja svojih dolžnosti.

Po našem mnenju bi bil odgovoren v vsem obsegu, čeprav ni bil pravilno postavljen na svoje mesto. Združni zakon sam v tem oziru nič ne določa, toda za tak slučaj je treba pogledati, kaj predpisuje občni državljanski zakonik. Tu pa najdemo v § 1039 sledeče pravilo: „Kdor je prevzel tuj posel brez naloga, ga mora nadaljevati do dovršitve in prav tako kakor pooblaščenec dati o tem natančen račun.“ Čeprav tisti, ki je bil kooptiran v nadzorstvo, na svoje mesto ni prišel po pravilnem potu in torej ni član nadzorstva, oziroma je mesto v nadzorstvu prevzel — kakor pravi zakon — brez naloga, vendar mu nalaga zakon vse tiste dolžnosti kakor pravemu poobla-

ščencu. Kooptirani član nadzorstva odgovarja torej za svoja dejanja in opustitve ravno tako, kakor če bi bil pravilno izvoljen na občnem zboru.

Vprašanje 16: Naročili smo pri Vas 30 hranilnikov. S hranilniki smo zadovoljni. Samo tega sedaj ne vemo, kako z njimi poslovati. (H. p. v Z.).

Odgovor: Hranilniki imajo namen, zlasti v družinah z otroci ustvariti bližnjo priljubljenost za varčevanje, reševati dinarje, ki bi sicer propadli in s tem vzgajati k varčnosti. Povabite torej družinske očete ali matere z

dopisi ali pa tudi z javnim razglasom in jim razložite pomen in potrebo vzgoje k varčevanju. Povejte jim, da so za ta namen zelo pripravljeni domači hranilniki. Stranka, ki dobi hranilnik, naj založi na posebno knjižico 30 ali 40 Din kot kavcijo, ki ostane v posojilnici dotlej dokler hranilnik ni vrnjen. Na isto knjižico lahko potem nalaga imetnik hranilnika mesečno ali pa tudi v krajših rokih nabrane dinarje. Natančneje pojasnilo imate v Narodnem Gospodarju iz l. 1926 na strani 129 do 131. (št. 9).

□ □ □ □ □ □ □ ZADRUŽNIŠTVO. □ □ □ □ □ □ □

Zadružništvo in naša oblastna proračuna. V proračunu ljubljanskega oblastnega odbora je za l. 1928 določeno za zadružništvo skupaj Din 740.000.—. Od te vsote odpade 50.000.— za živinorejske zadruge in središča, Din 260.000.— pa za podpiranje mlekarskega zadružništva. V zadnji svoti je določenih Din 60.000 — kot podpora za uvedbo kontrolnega krmljenja ter za mlekarske razstave in pouk. Za zadružno propagando, tisk ter proučevanje zadružništva je določenih Din 75.000.—, prispevek za zadružno šolo znaša Din 60.000.— in podpora kmetijskim zadrugam in strokovnim organizacijam pa Din 195.000.—. Kot podpora za obrtne zadruge je določeno Din 100.000.—. — Mariborska oblastna skupščina pa je določila neposredno za zadružništvo sledeče prispevke: za ustanovljenje zadružnih mlekarn Din 50.000.—, za Zadružno šolo v Ljubljani Din 24.000.—, za ustanavljanje in podpiranje kmetijskih produktivnih zadrug Din 60 000.— ter za knjige in tiskovine teh zadrug Din 10.000.—. Za produktivne zadruge obrtnikov pa je določenih Din 15.000.—. — Razen tega bo odpadlo na zadruge še razno pri

drugih postavkah, n. pr. pri licencovanju bikov, pomoči za nabavo kmetijskih strojev itd.

Zaključek zadružne šole. Dne 4. t. m. je bil z javnim izpitom zaključen letošnji zadružni tečaj, ki je trajal 5 mesecev. V začetku novembra meseca lanskega leta se je bilo v tečaj vpisalo 45 učencev, od katerih jih je na koncu tečaja ostalo še 40. Trije izmed njih so bili iz Koroške, eden iz Primorske, 26 iz ljubljanske in 10 iz mariborske oblasti. Šolo je dovršilo 5 učencev z odliko, 30 s poveljnim uspehom, 5 jih je dobilo drugi red. Poučevalo se je 11 predmetov; slovenščina, zadružništvo, zadružno pravo, knjigovodstvo, zemljepisje, računstvo, promet, trgovinstvo, menično pravo, vodstvo pridobitnih in vodstvo kreditnih zadrug. Ob zaključku izpita je ravnatelj Gogala omenjal, da je letos minilo 20 let, odkar je v bivšem deželnem zboru kranjskem predlagal blagopokojni dr. J. E. Krek, naj se ustanovi v Ljubljani slovenska dvorazredna trgovska šola, kateri naj se priključi poseben tečaj za zadružništvo. Ta predlog je bil sprejet in od tedaj dalje so se na trgovski šoli

prirejali taki tečaji, katerih je bilo doslej vsega skupaj 14. Ob času vojske pa se združni tečaji niso mogli vršiti. Tako odhaja letos štirinajsti oddelek združnih delavcev med slovenski narod. Namen združne šole ni, vzgajati uradništvo za zadruge, ampak predvsem nuditi kmetiskim fantom širšo izobrazbo v onih strokah, ki so v večji ali manjši zvezi z združništvom, da bi mogli kot člani načelstva ali nadzorstva uspešno sodelovati pri zadrugah vsak v svojem kraju.

Slovensko združništvo v Italiji. V Trstu se je 12. februarja vršil od fašistovske združne zveze sklican sestanek zadrug iz tržaške, istrske in reške province. Na njem je bilo postavljeno načelo, organizirati produktivne in konsumne zadruge v posebnih strokovnih organizacijah, ki bi bile enotne za celo državo ali pa skupne več provincam. Gotovo je, da si bodo državna oblastva osvojila ta načrt fašistovske zveze, in slovenske zadruge bodo izgubile lastni organizaciji, ter bodo pomešane z italijanskimi. Obe naši združni zvezi, v Gorici in v Trstu, bodo reorganizirali tako, da ostaneta samo v zvezi kreditnih zadrug. Omejiti pa bosta morali svoje delovanje na goriško oziroma tržaško provinco. Za Istro in Reko pa bi se ustanovili novi zvezi kreditnih zadrug, za kar se posebno prizadeva Istituto Federale delle Venezie, ki bo tudi financiral novi zvezi. Kako bo delovala v Reki zveza s 5 članicami, pa njeni zagovorniki ne mislijo. Ne samo enotnost slovenskega združništva v Italiji, ampak skupnost združništva sploh bo s cepitvijo na razne zveze prenehala. Povsod so dosegli s skupno organizacijo kmetiskih zadrug velike uspehe, a fašizem, ki dopušča skupno organizacijo šele kot vrhovno in samo interesno, ne pa skupne gospodarske organizacije, je raje originalen, kot pa bi se učil pri tujih vzgledih. Samo-

stojnosti svobode in združništva v Italiji ni več, odkar predstavlja združništvo fašistovska zveza. Ta zveza je kot državni organ v popolni odvisnosti države in njen namen je bolj pridobiti državi vodstvo združništva, kot pa braniti njegove posebne interese.

Vloga združništva v svetovni trgovini. Mednarodni urad dela je pri zadnji svetovni gospodarski konferenci zbral podatke o združni mednarodni trgovini. Ti podatki nam kažejo kakšen pomen in vpliv ima združništvo v svetovnem gospodarstvu in kakšne uspehe dosežejo države, ki imajo smoteno združno trgovsko organizacijo. Tako obvlada v Kanadi združništvo žitni trg. 127.000 kmetov, t. j. 67 % kmetov, ki pridelujejo žito, je organiziranih v treh združnih zvezah, ki imajo skupno agenturo za prodajo žita. Farmerji (kmetje) so pogodbeno vezani skozi pet let oddajati žito zadrugam. Skupna agentura je prodala leta 1924 81,700.000 bušlov in l. 1925 187,500.000 bušlov žita (bušel je okrog 35 litrov). To pomeni, da je šlo skozi zadruge $\frac{2}{3}$ iz Kanade izvoženega žita, oziroma več nego $\frac{1}{4}$ skupne množine žita, ki pride na svetovni trg. 65 % kanadskega žita, ki pride na Angleško, je prodanega brez sodelovanja žitnih borz, zato ker ga prevzamejo združne organizacije same. V severno ameriških državah je bilo v začetku leta 1924 3134 zadrug z 443.000 člani. Še bolj je izpopolnjena združna organizacija v Avstraliji. Od žetve iz l. 1922/23 je šlo 70 % skozi zadruge. Za nas Slovence so bolj zanimive številke iz mlekarkega združništva! V Nemški Avstriji so producenti mleka v zvezi s konsumenti. Konsumne zadruge se zalagajo pri mlekarških zadrugah in pri kmetih neposredno. Od surovega masla pride 62 % od zadrug, 35 % od kmetov, ostalo preskrbi konsumna centrala. Zveza švicarskih konsumov kupi ves sir pri švicarskih mlekarških zadrugah, surovega

masla pa dobiva 78 % od mlekarskih zadrug iz Danskega. Na Danskem se izdelata 85 % celokupne produkcije surovega masla pri zadrugah, na Nizozemskem 65 % surovega masla ter 45 % vsega sira. Ravno tako ali še odličnejše mesto zavzemajo mlekarske zadruge na Finskem, v Letonski, Estonski, Avstraliji ter Novi Zelandiji. V sovjetski Rusiji eksportira vse surovo maslo Osrednja zveza mlekarskih zadrug. Na Danskem obvladajo zadruge tudi trgovino s špehom in jajci. V Avstraliji ter posebno v Kaliforniji je zelo razvita združna organizacija za prodajo sadja. V Kaliforniji gre 98·9 % vsega izvoza oranž skozi zadruge. Kaj pa naše prodajne zadruge, n. pr. mlekarske? Kdaj bomo mogli pokazati podobne uspehe, ko še do danes nismo prepričani, da nam je potreben enoten nastop naših prodajnih zadrug?

Istrska posojilnica v Pulju. — Gospodarjenje vladnih komisarjev pri slovenskih in hrvatskih zadrugah v Italiji postaja že nekaj navadnega. Tudi pri Istrski posojilnici v Pulju, nekdanji članici Zadrुžne zveze in najmočnejši istrski kreditni zadrugi, je vlada odstavila izvoljeno načelstvo in postavila fašistovskega komisarja. Delokrog zadruge je bil v okolici Pulja in pa v okolici Pazina, kjer ima svojo podružnico. Komisar je sestavil bilanco, po kateri naj bi bila zadruga pasivna za pol milijona lir, jo je predložil sodniji z zahtevo, da se nad posojilnico proglasi konkurz. V resnici pa aktiva zadruge presegajo pasiva za najmanj 100.000 lir in to po bilanci, ki jo je napravil revizor italijanske združne zveze. Ta pa gotovo ni imel interesa izkazovati stanje boljše nego je v resnici in njegova bilanca je gotovo resnična. — Posojilnica pa bi stala še na

boljšem, če ji ne bi fašisti l. 1920 zažgali hišo in uničili tako del njenih aktiv. — Zdaj je zadeva v rokah sodnije. Kdo ve, če bo ta postopala pravično in nepristransko, ter zavrnila neupravičeno zahtevo po konkurzu in s tem rešila člane in dolžnike velike škode. Je pa postopanje fašizma proti istrski posojilnici zopet en dokaz, da hoče brez ozira na sredstva uničiti vse slovenske gospodarske postojanke v Italiji.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra Din 135—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg Din 90— po 100 kg à Din 88—, kalijeva sol po 100 kg Din 170—, kostni superfosfat Din 128—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 285—; kostna moka Din 120—; mavec (gips) Din 40—; čilski soliter pri odjemu cele vreče Din 3·50, pri manjšem odjemu Din 3·75; nitrofoskal v pločevinastih bobnih Din 200—; detelja črna, domača, plombirana Din 25—; lucerna italijanska, plombirana Din 26—; mačji rep Din 13·50; pasja trava Din 24—; ljulika italijanska Din 14—; ljulika angleška Din 16—; francoska pahovka Din 20—; travniška bilnica Din 30—; travniška mešanica Din 13—; pesa Mamut, rdeča dolga Din 13— pesa Eckendorfer, rumena 11—; semenski oves Din 3·70; cement dalmatinski Din 60—; klajno apno Din 4—; lanene tropine Din 3·60; živinska sol Din 2—; modra galica Din 7·60; žveplo Din 3·60. Pri vagonškem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Razen tega imamo na zalogi vseh vrst poljedelske stroje kot mlatilnice, slamo-reznice, čistilnike, stiskalnice za sadje in grozdje, pluge, gnojnične sesalke ter posne-malnice.

Občni zbor Društvene nabavne zadrage, v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 26. aprila 1928 ob 20. uri v zadruginih prostorih v Ljudskem domu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 5. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Občni zbor Občekoristne stavbene zadrage Ljudski dom v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 28. aprila 1928 ob 18. uri v zadruginih prostorih v Ljudskem domu. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lučah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 ob 1. uri pop. v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. prememba pravil. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. Delež pri Zadr. zvezi. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega konzumnega društva v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928. ob 12. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za 1. 1927. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928. ob 10. uri dop. v uradni Stari trg 2./I. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1927. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Oblačilnice za Slovenijo v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. aprila 1928 v zadrugi pisarni v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev nadzorstva. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. spremembe pravil. 7. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske in sirarske zadrage logaške, r. z. z. o. z., se bo vršil v nepeljo dne 29. aprila 1928 ob 15. uri v Društvenem domu v Dol. Logatcu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev letnega zaključka za leto 1927. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice Loka pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 17. maja 1928 ob 3. uri pop. v zadrugi pisarni s dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1927. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. prememba pravil. 6. poročilo o izvršeni reviziji. 7. slučajnost.

Glavna skupščina Zadrage za štednjo i zajmove u Sv. Marji-Medjimurje, r. z. s. n. j., održaće se na dan 29. aprila 1928 u 10. sati prije podne u prostorijama zadrage sa dnevnim redom: 1. odobrenje zaključnog računa za god. 1927. 2. čitanje reviz. izveštaja. 3. biranje predsjednika. 4. biranje upravnog i nadzornog odbora. 5. ini predlozi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila 1928 ob 9. uri dop. v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1927. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. sprememba pravil. 7. predlogi in slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Marku niže Ptuja, bo dne 13. maja 1928 ob 8. uri dop. v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnikov zadnjih dveh občnih zborov. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za 1. 1927. 4. prememba pravil. 5. slučajnosti.

Glavna skupščina društva za štednjo i zajmove u Omišlju, r. z. z. n. j., držat će se dne 15. aprila o. g. u pola 17. sata sa sljedećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika prošle godine. 2. izvještaj upravnog i nadzornog odbora. 3. odobrenje računskog zaključka za god. 1927. 4. eventualia.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Osilnici, r. z. z. n. z., se bo vršil v uradnih prostorih dne 4. maja 1928 ob 9. uri dop. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 4. dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Elektrostrojne zadrage v Podblici, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 6. maja 1928 ob pol 3. uri pop. na Jamniku v hiši načelnika št. 13 z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 4. dopolnilna volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Poljčanah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 6. maja 1928 ob 2. uri pop. v posojilničnih prostorih s sporedom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 1. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 3. čitanje revizijskega zapisnika. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Poljanah nad Škofjoloko, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 6. maja 1928, ob pol 8. uri zj. s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spod. Polskavi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 6. maja 1928. ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih s dnevnim redom in s pripombo, ako bi v določenem času občni zbor ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. potrjenje rač. zaključka za 1. 1927. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadrage v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 6. maja 1928. ob 3. uri pop. v dvorani Izoobraževalnega društva v Sodražici. Dnevni red: 1. prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. poročilo tajnika in blagajnika. 5. odobritev rač. zaključka za 1. 1927. 6. nadomestna volitev glasom zadržanih pravil člen 14. 7. volitev 3. računskih pregledovalcev. 8. slučajnosti.

Drugi občni zbor Kmetijskega društva v Selcih, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v društveni dvorani v Selcih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. sklepanje o razdružitvi, oziroma o premembah pravil. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svecini, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 v uradnih prostorih ob 4. uri pop. z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Električne strojne zadruge v Šmarci, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 6. maja 1928 ob 3. uri pop. v mežnariji na Homcu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 3. sprememba pravil. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Šmarci, r. z. z. o. p., se bo vršil dne 6. maja 1928 ob pol 4. uri pop. v mežnariji na Homcu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 3. sprememba pravil. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smledniku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 20. maja 1928 po jutranji sv. maši v dvorani društvenega doma v Smledniku z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. potrjenje rač. zaključka za leto 1927. 5. sprememba pravil. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Škofji Loki, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 29. aprila 1928 ob pol 4. uri pop. v prostorih mlekarne z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje reviz. poročila. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 5. nadomestne volitve a) načelstva b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Stavbinske zadruge „Lastni dom“ v Trbovljah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v prostorih Društvenega doma z dnevnim redom: 1. otvoritev in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev sklepov občnih zborov za leto 1925 in 1926. 3. poročilo na-

čelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 6. maja 1928 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. potrjenje rač. zaključka za leto 1927. 5. volitev enega člana nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vinici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. aprila 1928 po rani maši v župnišču z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge za sodni okraj Višnja gora, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila 1928 po prvi maši ob 8. uri v dvorani pri fari Višnja gora z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

1. redni občni zbor „Ljudske stavbne zadruge v Zagorju“, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 29. aprila 1928 ob 3. uri pop. v prostorih združnega doma v Zagorju ob Savi. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1926/27. 4. volitev a) dveh članov načelstva b) nadzorstva. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zibiki, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 6. maja 1928 ob pol 8. uri zj. v prostorih posojilnice z dnevnim redom: 1. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Žalcu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 6. maja 1928 v združnih prostorih ob pol 9. uri dop. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. sboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.